

«به نام خداوند جان و خرد»

هنر خواندن

آرژش سخن و مهارت ها

بهیاد صدیق پور

انتشارات تیرکان

سرشناسه: صدیق پور، بهیاد
عنوان و نام پدیدآور: هنر خواندن (آموزش لحن‌ها و مهارت‌ها) / بهیاد صدیق پور
مشخصات نشر: تهران: تیرگان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۷۰ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۲۴۰-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
سازمان خواند
رده بندی دهکده: ۱۳۹۶/۴۵۹/۳/۸۳/۳
شماره ثبت کتاب: ۴۶۷۹۶۰۸

انتشارات تیرگان

تهران، صندوق پستی: ۱۱۴-۱۷۱۸۵، تلفن: ۰۹۱۳۶۱۱۱۵۱۱، ۰۲۱۸۱۰۵۹

Email: tirganpub@yahoo.com / www.tirganpub.com

هنر خواندن

(آموزش لحن‌ها و مهارت‌ها)

مؤلف: بهیاد صدیق پور

طراح جلد: مریم میرحسینی مطلق صفحه آرای: احسان عربلو

لیتوگرافی صدف • چاپ خانه صدف • صحافی صدف

نوبت چاپ نخست: ۱۳۹۶ • شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

شماره نشر ۴۵۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۲۴۰-۱

قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست

۱۰ مقدمه

فصل یکم: مقدمات خواندن

۱۴ واژه و نواع معانی خواندن

۱۷ مهارت‌های زبانی

۱۸ رابطه خواندن و نه‌شدن

۱۸ انواع خواندن بر مبنای معنی متن

۲۰ ارزش، اهمیت و اعتبار خواندن

۲۱ انگیزه‌های خواندن

۲۳ انواع انگیزه‌های خواندن (الف) دینی (ب) بیرونی

۲۴ فواید و منافع خواندن

۳۰ هفت دلیل ضرورت خواندن

۳۲ چرا کتابخوان‌ها، بهترین آدم‌ها هستند؟

۳۵ خواندن و انواع کتاب

۳۸ مکان مناسب مطالعه

۳۹ زمان مناسب مطالعه

۴۱ *طرح چندین پرسش

فصل دوم: مبانی خواندن

۴۴ خواندن و تعاریف تخصصی آن

۴۵ مراحل خواندن

۴۶ اهمیت درست خواندن

۴۷ تلفظ درست واژگان

- ۴۹ با کسره یا بی کسره خواندن
- ۵۰ پیوسته خوانی، باهم خوانی یا سرهم خوانی
- ۵۱ علائم نگارشی، ابزار درست خواندن
- ۵۱ ارزش و اهمیت علائم نگارشی
- ۵۵ عناصر یا واحدهای زبانی
- ۵۵ (الف) واحدهای کلامی یا زنجیری
- ۵۵ (ب) واحدهای فرا زبانی و غیر کلامی
- ۵۶ (۱) وزن و طبع و گفتار
- ۵۶ (۲) مکث، درنگ، یا توقف
- ۵۸ (۳) آهنگ، نثر و خباز
- ۵۸ (۴) تکیه، تأکید یا بستگی (کلمه و کلام)
- ۶۰ ارتباط غیر کلامی یا روابط برون زبانی
- ۶۴ اختلالات و آسیب های خواندن
- ۶۵ توصیه های کاربردی برای یک خوانش خوب
- ۶۵ الف) شخصی (روحی): ۱- حفظ آرامش ۲- دقت و تمرکز
- ۶۵ ب) خوانش (مهارتی)
- ۶۷ ۱- توصیه های خوانشی عام (نظم و نثر)
- ۶۸ ۲- توصیه های خوانشی خاص (شعر)
- ۷۰ اما در پایان
- ۷۱ به طرح چندین پرسش

فصل سوم: لحن خواندن

- ۷۶ لحن چیست؟
- ۷۷ ارزش و اهمیت لحن
- ۸۰ ارتباط لحن با خوانش (تفاوت ها و تناسب ها)
- ۸۰ انواع لحن بر اساس صدا
- ۸۱ الف) تند و تهاجمی

ج) میانه و متوسط ۸۲
عمده‌ترین الحان میانه:

- ۱- لحن مناجات یا نیایش ۸۳
۲- لحن داستانی یا روایی ۸۳
۳- لحن اندرزی، آموزشی یا تعلیمی ۸۵
۴- لحن عاشقانه یا تغزلی ۸۶
۵- لحن ستایشی یا مدحی ۸۸
۶- لحن میهنی، ملی یا وطنی ۹۱
۷- لحن تصیفی ۹۱
مقایسهٔ الحان خوانش ۹۲
انواع لحن ۹۳
نشانه‌های شناخت لحن متن ۹۴
انواع ظهور لحن در متن ۹۵
الف) شناخت لحن پیش از خواندن ۹۵
ب) شناخت لحن اثر پس از خواندن ۹۶
لحن و تن صدا ۱۰۱
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۱۰۲
لحن در آیین تربیت ۱۰۲
طرح چندین پرسش ۱۰۵

فصل چهارم: انواع خواندن

- انگیزه و اشتیاق خواندن ۱۰۸
مطالعهٔ ثمربخش ۱۰۸
اهداف و اغراض خواندن ۱۰۹
خواندن از نظر صدا ۱۱۰
بلندخوانی ۱۱۱
صامت‌خوانی ۱۱۱

روش‌های خواندن:

- ۱۱۳ ۱- اجمالی
- ۱۱۴ ۲- تندخوانی (دید زدن)
- ۱۱۶ ۳- عبارت خوانی
- ۱۱۷ ۴- دقیق خوانی
- ۱۱۸ ۵- تجسّسی
- ۱۲۰ ۶- از یاد
- ۱۲۱ ۷- التذاذی
- ۱۲۲ تقسیمات دیگر
- ۱۲۳ مهارت در خواندن
- ۱۲۵ سرعت خواندن
- سطوح خواندن:
- ۱۲۶ ۱- ابتدایی ۲- اجمالی ۳- تحلیلی ۴- تافیقی
- ۱۲۸ * طرح چندین پرسش
- فصل پنجم: سواد خواندن
- ۱۳۰ اهمیت درک خواننداری
- ۱۳۱ آزمون پرلز چیست؟
- ۱۳۲ تعریف سواد خواندن از نظر پرلز
- ۱۳۳ انواع استنباط متن:
- ۱۳۴ الف) درون متنی ب) برون متنی
- ۱۳۴ سطوح درک متن
- ۱۳۵ انواع انسجام متن
- ۱۳۶ نظریه سه وجهی خواندن
- ۱۳۷ مراحل فرایند خواندن
- ۱۳۷ نظریه سه گانه فهم
- ۱۳۸ انواع خواننده از نظر فعالیت
- ۱۴۲ عمق خوانش تا رسیدن به زیر متن

- کتابخوانی با پایان کتاب، تمام نمی‌شود..... ۱۴۴
- * طرح چندین پرسش..... ۱۴۶
- منابع و مآخذ..... ۱۴۹
- جدول الحاقی:
- ۱- واحدهای زبان از کوچک به بزرگ..... ۱۵۸
- ۲- عناصر اصلی ارتباط کلامی و غیرکلامی..... ۱۵۹
- ۳- جدول کلمات هم نویسه..... ۱۶۰
- ۴- جدول نشانه‌های نگارشی..... ۱۶۷

www.ketab.ir

نخستین سخن چون کیش کنم
جهان آفرین راستایش کنم و فردوسی

در عصر حاضر، مهمترین رمز توفیق دین و دنیا، دانش و دانایی است که این راه از راه خواندن و خردمندی حاصل می شود و به دست می آید. بیاموز علمی که عزیزی که بی دانش، انسان نیرزد پیشیز مکتوبات هرزبسی، بنابر بنیاد یاددهی و یادگیری و عمده محور ترقی و تعالی آحاد و افراداند که سرانجام به شکوه و شکوفایی هرکشوری می انجامد.

اگر نوشته ای به خوبی به قلم آید ولی به درستی به زبان نیاید، نمی تواند پیام اصلی و اساسی خود را به مخاطب خود برساند. چون هر نوشته، آفریده ای بی جان است که خواننده با خوانش خود به آن حیات می بخشد؛ یعنی هر نوشته پس از نوشته شدن مانند جسدی است که مسیحای خوانش، دوباره در آن جان می دمند. خوانش خود یک اثر در بدایت، تولید دوباره و در نهایت، رستاخیز معانی و مفاهیم آن است.

به ساز کرده عیان، نغمه های داوودی

ولی به نطق مثال مسیح، روح افزا. «فانی»

کتاب حاضر، بر سه پایه اصلی بنا شده است و به حقیقت، کل مطالب موجود، پاسخی است پیدا و پنهان به سه پرسش کوتاه چرا، چی

و چگونه؟

- ۱- چرا بخوانم؟ خواندن دارای چه اهمیت و ضرورتی است؟
- ۲- چی بخوانم؟ چه چیزهایی را باید مطالعه کرد؟ و چه کتاب‌هایی ارزش و اهمیت مطالعه دارند؟
- ۳- چگونه بخوانم؟ راه و روش‌های مطالعه چیست؟ با چه شرایطی باید کتاب خواند؟

خوبین پرسش، انگیزه و گاه نیت خواندن را مشخص می‌کند. از دومین پرسش، موضوع و محتوای خواندن، روشن می‌شود و سومین سؤال، شرایط نیت‌ی راه‌های درست مطالعه را آشکار می‌سازد.

در پرداختن به موضوعات مختلف و متنوع کتاب برای توضیح و تفهیم بهتر مطالب و موضوعات، به رسم نمودارها و جداول پرداخته شده است و در جای جای آن از دید محققان مجربان این حوزه، بهره‌ها برده ایم تا مطالب با نظر صاحب نظران، مستندتر و مقبول‌تر گردد.

من همیشه نقل خود را با سند همراه می‌گویم تا که دیگر خردلی هم در دلی هرگز نماند. تک. «اخوان ثالث» در پایان هر فصل، تمرین‌ها و آزمون‌هایی طراحی شده است که یادگیری‌ها محک خورد و بهانه‌ای باشد برای مهارت‌آمیزی؛ چون کتاب، ترکیبی است از علم و عمل و دانش و کنش.

علم آموزی، طریقش قولی است

حرفت آموزی، طریقش فعلی است. «مولانا»

محتوای کتاب، برای این که از حوصله خواننده خردمند، خارج نشود و موجب ملال و دلزدگی نگردد، کم و کوتاه و گاه اشاره‌وار نوشته شده است یعنی هربخش این کتاب، می‌تواند به تنهایی مقوله مقاله‌ای و یا

مکتوب کتابی مستقل و مفصل قرار گیرد.

سخن از نیمه بریدم که نگه کردم و دیدم

که به پایان رسد عمر و به پایان نرسانم. «سعدی»

اگر در کتاب، با اشتباهاتی هرچند ناچیز و کاستی هایی هر قدر باریک، مواجه شدید با تصحیح خود بر بنده منت گذارید و به دیده اغماز بنگرید. کمون از لطف و احسانی که دارید

ز من این خردگی ها در گذارید. «محمود شبستری»

در پایان، اما وارم راهکارها و رهنمودهای این کتاب کوتاه بتواند روزنه ای باشد بر خانش خوب متون نظم و نشر، تا از این رهگذر، خدمتی هرچند ناچیز به فرهنگ و فرهنگ دوستان فارسی زبان شده باشد.

خدایا، چنان کن سرانجام کار

بو خشنم باشی و ما رستگار. «نظامی»

بهیاد صدیق پور